

Energiahatékonysági profil: Magyarország

Szeptember 2012

Energiahatékonysági trendek

Áttekintés

Az 1998 és 2010 között az energiahatékonysági index (ODEX) Magyarországon 17%-kal javult, míg az EU-27-ben 14%-kal javult a vizsgált időszakban. Az 1998-2010 között bekövetkezett hatékonyságjavulás jelentős részben az ipari és közlekedési szektor energiahatékonyságának javulásából származott, míg a háztartások energiahatékonysága csak kismértékben javult a vizsgált időszakban.

Ipar

Az ipari szektorban az ODEX-index 40%-kal csökkent 1998-2010 között.

Valamennyi feldolgozóipari ágazatban javult az energiahatékonyság. A legnagyobb javulás a gépgyártás & fémipari termékek ágazatban volt kimutatható. (9,4%/év) döntően az új befektetések és a korszerűbb termelőberendezések üzembehelyezése miatt. Az ágazati intenzitási trendek nem tartalmazzák a feldolgozóipar eltolódását a kevésbé energiaigényes szerkezet felé, különösen a gépipar és járműgyártás ágazatokban, amelyeknek az együttes súlya 33%-ról 64%-ra nőtt a feldolgozóipari bruttó hozzáadott értékben,

Háztartások

A háztartási ODEX 4%-kal javult 1998 és 2010 között.

A háztartási szektorban 1990 és 1998 között nagyarányú tüzelőanyagváltás zajlott le, amikor a háztartások jelentős számban cserélték le a cserépkályhákat, szilárd tüzelésű és olajtüzelésű kazánokat új magas hatásfokú földgáztüzelésű kazánokra. Ennek hatására a földgáz részesedése a háztartási végső felhasználásban az 1990-es 25%-ról 1998-ra 54%-ra nőtt. 1998-2010 között az ilyen irányú tüzelőanyagváltás már csak szerény mértékű volt, az 1998-as 54%-ról 2010-re 56%-ra nőtt a földgáz részaránya.

A nagyarányú tüzelőanyagváltásban jelentős szerepe volt a támogatott háztartási gáznak.

Az 1m²-re vetített helyiségfűtési egységfogyasztás 1998 és 2010 között 11,9 koe/m²-ről 12,8 koe/m²-re nőtt. (+0,6%/év)

A háztartási energiafogyasztás romló tendenciáját az okozta, hogy a használt lakások felújítási rátája tartósan alacsony.

A háztartási ODEX javulásához a 2007-ben bevezetett új épületekre vonatkozó szigorúbb hőtechnikai szabvány is hozzájárult.

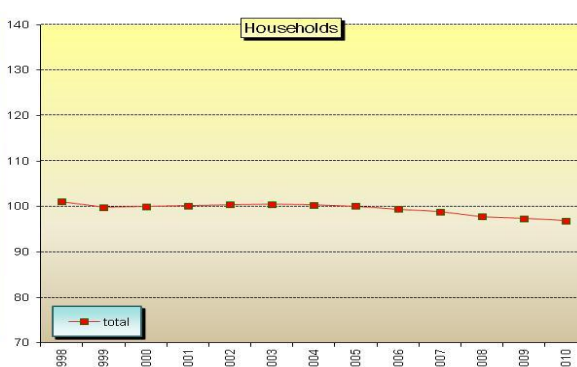
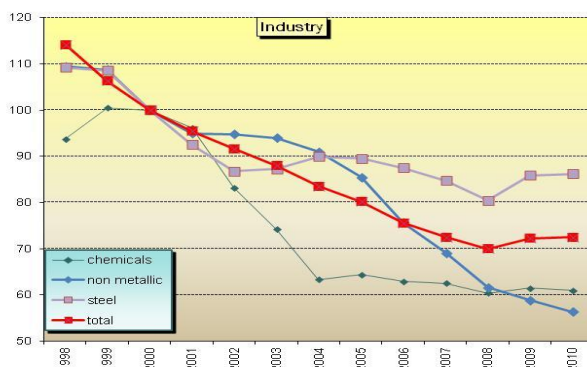
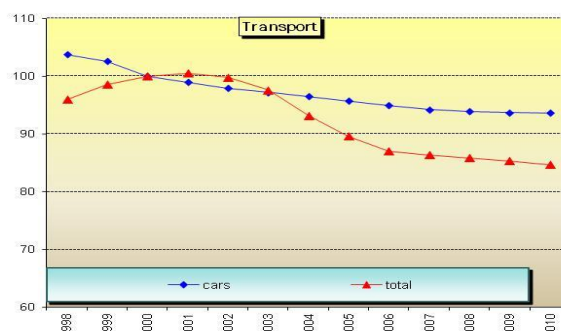
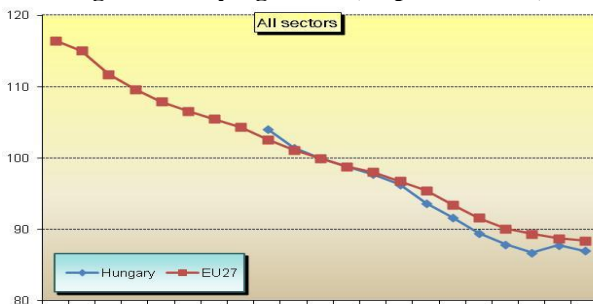
Közlekedés

A közlekedési ODEX 11%-kal csökkent 1998 és 2010 között, 2000-hez képest 15%-os a javulás. A személygépkocsik energiahatékonysága csak szerény mértékben javult. A teherszállítás egységfogyasztása változatlan volt.

A változások hátterében az áll, hogy az egyik oldalon a teherszállítás jelentős részben áttért vasútról közútra, mivel a multinacionális vállalatok - amelyek dominánsak a magyar gazdaságban - előnyben részesítik a közúti szállítást a vasúti szállítással szemben annak nagyobb rugalmassága és kisebb volumenfüggetlensége miatt.

A másik oldalon a személygépkocsik állománya, a személygépkocsik éves átlagos futásteljesítménye viszonylag gyors ütemben nőtt.

Energiahatékonysági index (alap 100 = 2000)

Energiahatékonysági intézkedések

Intézmények és programok

A követendő energiapolitikát az 1999-es „**Az energetika üzleti modellje**” című dokumentum vázolja fel. A dokumentumhoz csatlakozó **Energiahatékonysági Akcióprogram** konkrét célleírásokat tartalmaz: a primerenergia intenzitás évi 3,5%-os csökkentésére, évi 1.79 Mtoe primerenergiaigény csökkentésére, évi 5 Mt CO₂ emisszió csökkentésére.

Az intézményrendszerben 2011 és 2012 során jelentős átalakulás ment végbe. 2012. május 17-től az Energia Központ Nonprofit Kft-t egy új szervezeti egység a **Nemzeti Környezetvédelmi és Energia Központ Nonprofit Kft.** váltja fel, mely alapján alapvetően pályázatkezelési feladatokat lát el az Európai Unió programokkal kapcsolatban.

Az Energiahatékonysági Direktívával kapcsolatos feladatokat 2012 márciusától az **ÉMI Nonprofit Kft.** látja el.

Ipar

Az ipari energiahatékonyság javulását több program is elősegíti.

Ipari CHP-k telepítése, amely egységek hatásfoka átlagosan 20-25%-kal magasabb, mint a kizárólagosan hőt termelő kazánok vagy kizárólag villamos energiát termelő egységeké, **ipari tüzelőanyag-váltások**, a földgázt széleskörű felhasználásával, a villamos energia szélesebb körű felhasználása összefügg a precíz mérések és a folyamatok kontrollálhatóságának egyre növekvő igényével. A **KEOP-Alap** jelentős pénzügyi forrásokat biztosít az ipari és tercier szektorok energiahatékonysági beruházásaihoz direkt támogatások formájában.

Háztartások és a tercier szektor

A működő épületrenovációs programok közül a legjelentősebb az „**Iparosított technológiával épített lakóépületek energiatakarékos korszerűsítése**”. Magyarországon a teljes lakásállomány 19%-t teszik ki a gyenge hőszigetelésű panellakások. A program a panellakások energiatakarékos felújítását és épületgépészeti korszerűsítését tűzi ki. A beruházási költség legfeljebb egyharmadát, illetve maximum 2050€-t az állam, a további egyharmad részét az önkormányzat, illetve a lakástulajdonosok viselik.

A hagyományos építésű épületek felújítására szervezték a „**Sikerés Magyarorszáért energiamegtakarítási program**”-ot. A távhőszolgáltatásban jelentős lépés volt a „**Mérés szerinti elszámolás**” bevezetése. A 2005/18 távhőszolgáltatási törvény szerint a távhőszolgáltatóknak meg kellett szüntetniük a mérés nélküli, ún. átalánydíjas elszámolást és díjfizetést, továbbá meg kellett teremteniük a hőközpontokénti mérés feltételeit.

Közlekedés

A személygépkocsipark megújítását az új személygépkocsik beszerzésére vonatkozó kedvezményes pénzügyi konstrukciók segítik.

A közúti áruszállítás teljesítménymutatói növekedésének visszafogására bevezetésre került a **kombinált közúti-vasúti szállítás**.

Szektor	Intézkedés címe	óta
Ipar	CHP támogatása alaprendelet 56/2002 jelenleg érvényes módosítás 206/2009	1997
Ipar/tercier	Energiahatékonysági Hitel Alap	91.08.01.-12.03.20.
Ipar/tercier	Környezetvédelmi és Energia Operatív Program	2007-2013
Háztartások	Az iparosított technológiával épült lakóépületek energiatakarékos korszerűsítésének támogatása	2001
Háztartások	A hagyományos technológiával épült épületekre vonatkozó „Sikerés Magyarorszáért energiatakarékos program”	2001
Háztartások	Távhőszolgáltatási törvény 2005/18	2005
Közlekedés	Kombinált közúti-vasúti fuvarozás	1990

Forrás: MURE

